

Verkeerde afslag met governance NBA

Vroeger was alles beter, klinkt naar mopperende oude mannen. Toen werd er nog op straat beleefd gegroet, betaalden bedrijven braaf belasting en deed een accountant het met een kroontjespen. Ook Novak krijgt nog wel eens het verwijt last te hebben van misplaatste NOvAA-nostalgie.

Je kunt de klok niet meer terugdraaien, klinkt het dan, dus leg je maar neer bij de nieuwe realiteit die NBA heet. Toch sterkt het toekomstperspectief van de nieuwe NBA-governance ons in de vrees dat betere tijden achter ons liggen.

Daadkracht lijkt de belangrijkste drijfveer achter de plannen om de organisatiestructuur fors op de schop te gooien. Daar kunnen we ons van alles bij voorstellen. Met de fusie van NIVRA en NOvAA is een 'nagal' heterogene beroepsorganisatie ontstaan, waardoor een bestuur met dertien mensen nodig was om recht te doen aan alle bloedgroepen. Het vroeg om polderen, pappen, nathouden en vooral heel veel bellen en lobbyen om alle kikkers in de kruiwagen te houden. Een Poolse landdag maar dan met RA's en AA's.

We zijn nu drie jaar verder en daarom is het tijd om een nieuwe stap te zetten. Dus moet er een slagvaardig bestuur komen met zeven leden (inclusief drie niet-accountants), een ledenraad en een maatschappelijk forum om ook de dialoog met buiten niet te vergeten. Op papier ziet het er fraai uit. Iedere organisatiedeskundige begrijpt dat besturen met dertien mensen doortastend opereren blokkeert.

Maar met de nu gekozen oplossing gaat de NBA voorbij aan het echte probleem. Niet het gebrek aan daadkracht maar de (te) grote diversiteit binnen een monolithisch georganiseerde beroepsvereniging maakt de NBA onbestuurbaar. De weeffout van de fusie maak je hiermee alleen maar groter.

Een efficiënte organisatiestructuur kan nooit een doel in zichzelf zijn. We moeten beginnen met het vaststellen wat nu eigenlijk een accountant is, waar ons beroep naar toe gaat en hoe wij overeenkomsten, belangen en verschillen binnen de beroepsgroep kunnen vertalen in een goede organisatiestructuur.

Een beroepsorganisatie heeft als primaire doel om zelfregulering en belangenbehartiging mogelijk te maken voor een groep mensen die min of meer dezelfde professie beoefenen.

De NBA verenigt professionals die allemaal de beroepstitel accountant dragen maar waarvan het grootste deel helemaal niet als openbaar accountant werkzaam is, eufemistisch aangeduid als 'accountants in business'. Zij doen niet wat in de maatschappelijke opvatting wezenlijk is voor een accountant, namelijk als externe dienstverlener bedrijven en andere organisaties ondersteunen bij de financiën en bedrijfsvoering en het (in)direct toevoegen van zekerheid bij financiële verantwoordingen.

De dossiers in het publieke debat én de NBA over 'de sector' gaan in negen van de tien gevallen over de openbaar accountants. Dan is het vreemd dat de leden van de organisatie die namens 'de sector' aan dat debat deelneemt, voor een groot deel niet openbaar accountants zijn. Het is een beetje alsof de helft van de leden van de Orde van Advocaten uit bedrijfsjuristen zou bestaan.

Natuurlijk is het geweldig dat de NBA ook contributie mag innen bij accountants die niet als openbaar accountant werken maar zich wel graag zo (blijven) noemen. Maar zouden we het niet eens moeten hebben over de vraag of we de toegang tot de beroepsorganisatie niet iets te breed hebben gedefinieerd?

Ook het aantrekken van niet-accountants tot het hoofdbestuur van onze beroepsorganisatie komt dan in een ander daglicht te staan. Prima om binnen de NBA de stem van het maatschappelijk verkeer prominent te laten klinken. Maar het besturen van een beroepsorganisatie is primair een zaak van de beroepsgroep zelf. Wij kennen geen andere beroepsorganisaties die de deur zo wijd openzetten voor buitenstaanders - behalve misschien een onafhankelijk voorzitter - dus waarom zou de NBA hierin moeten voorop lopen, zeker wanneer dat ten koste gaat van bestuurszetels voor eigen ledengroepen zoals de mkb-accountant?

De grote zorg van Novak is dat binnen de nieuwe governance van de NBA de eigen positie van de mkb-accountant steeds minder zal worden gehoord en gehonoreerd. Daarmee preken wij voor eigen parochie, maar wij vinden dat ook andere bloedgroepen binnen de NBA recht hebben op een eigen clubhuis voor gelijkgestemden.

Novak voelt niks voor een organisatiestructuur die de heterogeniteit van onze beroepsgroep volledig platstrijkt. Geef maximale ruimte voor groepen die meer met elkaar gemeen hebben dan de grootste gemene deler. En richt vervolgens een organisatie in die optimaal ten dienste staat van collectieve én onderscheidende belangen. Ook VNO NCW en MKB Nederland werken prima met elkaar samen binnen één organisatie zonder dat zij hun eigen positie verliezen.

Daadkracht met ruimte voor diversiteit is wat ons betreft de beste basis voor een goede governance. Ons gemeenschappelijk belang is dat recht wordt gedaan aan de eigen belangen van de substantiële minderheden die binnen het NBA-huis een plek mogen hebben. Waarom schiet de NBA steeds in een kramp wanneer iemand zegt dat een lid van het controleteam van ABN iets anders doet dan een mkb-accountant, laat staan een 'accountant in business' die werkt als cfo bij een startup of een controller bij de gemeente Scherpenzeel?

Ons voorstel? De openbaar accountants vormen de basis van de NBA. Maak daarbij in ieder geval onderscheid tussen de oob-accountants, de middelgrote kantoren en de mkb-accountants, bijvoorbeeld met een eigen ledengroep én vertegenwoordiging in het bestuur. Ga de discussie aan wat we met andere groepen doen, de accountants in business, de interne accountants en de overheidsaccountants. En bouw de NBA om tot een federatie waarin ieder een eigen plek, bestuurder(s), budget(ten) en beleidsruimte krijgt.

Novak zal blijven hameren op de noodzaak om de veelkleurigheid van onze sector recht te doen, omdat we daar allemaal beter van worden. Met de nieuwe governance die het NBA-bestuur voorstelt, wordt de verkeerde afslag genomen.

Deel dit artikel

f in

Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van de Nederlandse vereniging van accountants en accountantskantoren (Novak), de belangenvereniging voor mkb-accountants.

GERELATEERD

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 20 mei 2022

Hand in eigen boezem

[De NBA moet, voor zij zich bemoeit met de governance van anderen, eerst de eigen governance op orde hebben en meer transparantie bieden over de besluitvorming binnen... →](#)

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 04 januari 2022

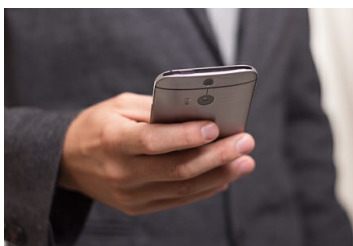
De laatste tand van de tijger is weg

[De ledenvergadering van de NBA is als instrument niet effectief. San Croonenberg pleit voor onderzoek naar de bestuurlijke inrichting van de beroepsorganisatie. →](#)

MAGAZINE | 07 mei 2021

Een platform voor verbinding

[De NBA opende eind februari haar nieuwe community platform, inclusief een bijbehorende NBApp. Doel: online kennis en ervaring uitwisselen tussen NBA-leden en stakeholders.... →](#)

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 08 maart 2021

Vrijheid blijheid

[Richard Knops is al actief op het nieuwe Community Platform van de NBA en roept leden op om hun kennis en ervaring daar te delen. →](#)

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 10 december 2020

Maken we een pas op de plaats, of gaan we blind het ravijn in?

Waar gaat het met het accountantsberoep naar toe en welke beroepsorganisatie past daar het beste bij? Marco Moling schetst drie perspectieven. →
